

VPLYV VEKU A VÝŠKY MATKY NA PÔRODNÚ HMOTNOSŤ A PÔRODNÚ DĹŽKU NOVORODENCOV

Duranková Silvia¹, Bernasovský Ivan², Kyselý Marián³, Pitoňák Jozef⁴

¹*Katedra biológie, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied, Ul. 17. novembra, 081 16 Prešov, Tel.: 0903/492 907, E-mail: silvia.durankova@gmail.com*

²*Ústav rómskych štúdií, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied, Ul. 17. novembra, 081 16 Prešov, Tel.: 051/75 70 252, E-mail: bernaky@unipo.sk*

³*Oddelenie gynekológie a pôrodnictva 1, FNsP J. A. Reimana v Prešove, Jána Hollého 14, 081 81 Prešov, Tel.: 051/70 11 111*

⁴*Oddelenie gynekológie a pôrodnictva 2, FNsP J. A. Reimana v Prešove, Jána Hollého 14, 081 81 Prešov, Tel.: 051/70 11 366*

Abstrakt

Cieľom našej práce bolo porovnanie pôrodnej hmotnosti a pôrodnej dĺžky rómskych a nerómskych novorodencov, v závislosti od veku a výšky matky. Spracovali sme údaje 541 donosených rómskych novorodencov, 253 dievčat a 288 chlapcov. Kontrolnú skupinu tvorilo 566 donosených nerómskych novorodencov, 276 dievčat a 290 chlapcov. Novorodenci sa narodili vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J.A.Reimana v Prešove, na Gynekologicko-pôrodnickom oddelení I. a II., v 37. až 42. týždni gestácie. Rómski novorodenci mali signifikantne nižšie hodnoty všetkých sledovaných antropometrických parametrov v porovnaní s nerómskymi novorodencami. S pribúdajúcim vekom matky sme pozorovali zvýšenie pôrodnej hmotnosti a dĺžky novorodencov. Zistili sme tiež priamu závislosť medzi výškou matiek, pôrodnou hmotnosťou a dĺžkou ich novorodencov.

Key words: novorodenci; pôrodná hmotnosť; pôrodná dĺžka; vek matky; výška matky

Úvod

V rómskych populáciách existuje veľká interpopulačná genetická variabilita oproti nerómskej populácii. Predpokladá sa, že súčasná rôznorodosť rómskeho etnika odráža aspoň čiastočne stav pred opustením ich pôvodnej pravlasti (Bernasovský, Bernasovská, 1999).

Hodnoty telesných charakteristík umožňujú posúdiť telesný rast ako hlavný ukazovateľ zdravotného stavu, výživovej a sociálno – ekonomickej situácie jedincov i skupín populácie (Varga a kol., 2004). Zvlášť u rómskych novorodencov je dôležité poznanie ich telesného vývinu. Najmä pôrodná hmotnosť a pôrodná dĺžka patria k jedným z najdôležitejších ukazovateľoch zrelosti a donosenosti každého jedinca.

Cieľom tejto práce bolo poskytnúť informácie o pôrodnej hmotnosti a dĺžke donosených rómskych a nerómskych novorodencov, v závislosti od veku a výšky matky ako aj porovnať sledované antropometrické parametre medzi rómskymi a nerómskymi donosenými novorodencami.

Metodika

Sledovaný súbor tvorilo 541 rómskych a 566 nerómskych donosených novorodencov narodených v roku 2008 v Prešove. Predmetom našej štúdie boli novorodenci narodení medzi 37. a 42. týždňom gravidity a ich matky, u ktorých v priebehu tehotenstva nebola zistená gestóza, krvácanie, cukrovka a iné ochorenia, ktoré by mohli ohroziť tehotenstvo. Tento výber bol uskutočnený v snahe priblížiť sa zdravej norme. Zo skúmaného súboru sme vylúčili tiež dvojčatá, mŕtvo narodené deti, deti narodené pred 37. týždňom tehotenstva a deti, ktoré boli narodené operatívnym spôsobom.

V tab. 3 je uvedený vzťah výšky rómskych a nerómskych matiek v porovnaní s priemernou pôrodnou hmotnosťou a dĺžkou ich novorodencov. Zistili sme priamu závislosť medzi výškou matiek a sledovanými antropometrickými parametrami ich novorodencov.

Tabuľka 3 Priemerná pôrodná hmotnosť a pôrodná dĺžka donosených nerómskych a rómskych novorodencov vo vzťahu k výške matky.

Výška matky [cm]	G	nerómski novorodenci				rómski novorodenci				P	nerómski novorodenci			rómski novorodenci			
		N	Priemerná pôrodná hmotnosť [g]	SD	SEM	N	Priemerná pôrodná hmotnosť [g]	SD	SEM		Priemerná pôrodná dĺžka [cm]	SD	SEM	Priemerná pôrodná dĺžka [cm]	SD	SEM	P
140-145	Chlapci	0	0,00	0,00	0,00	8	2884,00	424,40	150,00	ns	0,00	0,00	0,00	48,00	2,62	0,93	ns
	Dievčata	0	0,00	0,00	0,00	13	2550,00	323,40	89,69	ns	0,00	0,00	0,00	46,54	1,85	0,51	ns
	Spolu	0	0,00	0,00	0,00	21	2677,00	391,60	85,46	ns	0,00	0,00	0,00	47,10	2,23	0,49	ns
146-150	Chlapci	1	2800,00	0,00	0,00	25	2800,00	390,40	78,08	ns	48,00	0,00	0,00	47,44	2,06	0,41	ns
	Dievčata	2	3025,00	176,80	125,00	28	2774,00	471,30	89,06	ns	49,50	0,71	0,50	47,07	2,60	0,49	ns
	Spolu	3	2950,00	180,30	104,10	53	2786,00	431,10	59,21	ns	49,00	1,00	0,58	47,25	2,34	0,32	ns
151-155	Chlapci	7	3357,00	536,50	202,80	51	2974,00	486,70	68,15	ns	50,00	3,00	1,13	48,08	2,23	0,31	0,0367
	Dievčata	6	3028,00	243,80	99,31	43	2846,00	355,50	54,21	ns	48,83	1,60	0,65	47,60	1,94	0,30	ns
	Spolu	13	3205,00	444,70	123,30	94	2916,00	434,20	44,78	0,0217	49,46	2,44	0,68	47,86	2,10	0,22	0,0131
156-160	Chlapci	45	3246,00	431,80	64,37	101	3094,00	379,20	37,73	ns	49,60	1,70	0,25	48,57	2,04	0,20	0,0027
	Dievčata	45	3350,00	389,00	57,99	76	3017,00	376,00	43,13	< 0,0001	50,02	1,80	0,27	48,46	2,16	0,25	< 0,0001
	Spolu	90	3298,00	412,00	43,43	177	3061,00	378,70	28,46	< 0,0001	49,81	1,75	0,18	48,53	2,09	0,16	< 0,0001
161-165	Chlapci	80	3448,00	359,80	40,23	50	3135,00	394,20	55,75	< 0,0001	50,65	1,62	0,18	49,02	1,68	0,24	< 0,0001
	Dievčata	70	3307,00	344,70	41,20	45	3154,00	408,70	60,92	ns	50,13	1,84	0,22	48,96	1,60	0,24	0,0006
	Spolu	150	3383,00	358,70	29,29	95	3144,00	399,10	40,95	< 0,0001	50,41	1,74	0,14	48,99	1,63	0,17	< 0,0001
166-170	Chlapci	94	3591,00	435,50	44,92	11	3422,00	457,80	138,00	ns	50,93	2,39	0,25	50,09	2,17	0,65	ns
	Dievčata	81	3400,00	406,10	45,12	13	3005,00	438,70	121,70	0,0035	50,22	1,62	0,18	48,62	1,45	0,40	0,0016
	Spolu	175	3502,00	431,60	32,63	24	3196,00	486,40	99,29	0,0025	50,60	2,09	0,16	49,29	1,92	0,39	0,0005
171-175	Chlapci	37	3594,00	432,00	71,03	3	3150,00	526,80	304,10	ns	51,32	1,73	0,28	49,33	2,52	1,45	ns
	Dievčata	46	3454,00	384,50	56,69	2	3125,00	106,10	75,00	ns	50,46	1,86	0,27	49,30	0,71	0,50	ns
	Spolu	83	3517,00	409,80	44,98	5	3140,00	376,50	168,40	ns	50,84	1,84	0,20	49,40	1,82	0,81	ns
176-	Chlapci	15	3565,00	388,40	100,30	1	3850,00	0,00	0,00	ns	51,87	2,36	0,61	53,00	0,00	0,00	ns
	Dievčata	19	3492,00	409,40	93,91	0	0,00	0,00	0,00	ns	50,89	1,88	0,43	0,00	0,00	0,00	ns
	Spolu	34	3524,00	395,90	67,89	1	3850,00	0,00	0,00	ns	51,32	2,13	0,37	53,00	0,00	0,00	ns
neudali	Chlapci	11	3300,00	523,90	158,00	38	2914,00	402,40	65,28	0,0272	50,18	2,36	0,71	48,00	1,95	0,32	0,0128
	Dievčata	7	3407,00	599,60	226,60	33	2970,00	364,50	63,45	ns	50,43	1,72	0,65	47,91	1,96	0,34	0,0026
	Spolu	18	3342,00	539,70	127,20	71	2940,00	383,60	45,32	0,0038	50,28	2,08	0,49	47,96	1,94	0,23	0,0001

Diskusia

V našej práci sme pozorovali tendenciu zvyšovania pôrodnej hmotnosti a pôrodnej dĺžky s pribúdajúcim vekom matiek. Podobné výsledky zistili Bernasovský a Bernasovská (1999) u donosených rómskych a nerómskych novorodencov z Košíc. Autori tiež zistili priamu závislosť medzi telesnou výškou rómskych matiek a pôrodnou hmotnosťou a dĺžkou novorodencov narodených v Košickom kraji (Bernasovský a kol., 1981).

Za účelom zistenia, či došlo za uplynulých 15 rokov k zmenám v hodnotách základných telesných parametrov u rómskych a nerómskych novorodencov z Prešovského kraja, sme porovnávali súbor rómskych a nerómskych novorodencov (Bernasovská a kol., 1998) s našimi údajmi. Priemerná pôrodná hmotnosť a pôrodná dĺžka bola v našom súbore u rómskych aj nerómskych novorodencov vyššia, s výnimkou nerómskych dievčat.

Z našich výsledkov vyplýva, že donosení rómski novorodenci, narodení pred 15 rokmi, mali nižšiu pôrodnú hmotnosť a pôrodnú dĺžku ako novorodenci v našom súbore.

Záver

Výsledky našej štúdie potvrdzujú v súlade s údajmi iných autorov, že rómski novorodenci zaostávajú za nerómskymi vo všetkých sledovaných antropometrických parametroch. Naše výsledky tiež potvrdili zistenia viacerých autorov, ktorí poukázali na zvyšovanie pôrodnej hmotnosti a pôrodnej dĺžky so zvyšovaním veku rodičiek. V analyzovanom súbore sme pozorovali priamu závislosť zväčšovania telesnej hmotnosti a telesnej dĺžky novorodencov so zvyšovaním výšky rodičiek.

Literatúra

- [1] BERNASOVSKÝ I., BERNASOVSKÁ, J. *Anthropology of Romanies (Gypsies). Auxological and Anthropogenetical study*. Brno:Nauma, 1999. 195 p. ISBN 80-86258-05-X.
- [2] BERNASOVSKÝ, I., BERNASOVSKÁ, K., HUDÁKOVÁ, T. *Some body characteristics of Rom (Gypsy) newborns and their mothers*. Anthropologie, 1981, vol. 19, no. 3, pp. 263-268.

[3] BERNASOVSKÁ, J., BERNASOVSKÝ, I., PAČIN, J. *Anthropometric Studies of Romany (Gypsy) Newborns in East Slovakia Delivered Within 1991-1992*. Journal of Human Ecology. 1998, vol. 9, no. 2, pp. 131-135.

[4] VARGA, I., NEŠČÁKOVÁ, E., DROBNÁ, H., BAUER, F., POSPÍŠILOVÁ, V., THURZO, M. *Antropometrická charakteristika donosených fyziologických rómskych novorodencov z juhozápadného Slovenska*. Slovenská antropológia. Bulletin Slovenskej antropologickej spoločnosti pri SAV., 2004, vol. 7, no. 2, pp. 65-68.

Abstract

In our research, we focused on the comparison of birth weight and birth length in Romany and non-Romany newborns depending on the age and height of their mothers. We processed data of 541 full-term Romany newborns, 253 girls and 288 boys. The control group consisted of 566 full-term non-Romany newborns, 276 girls and 290 boys. Neonates were born from 37. to 42. week of gestation at the Department of gynecology and maternity I. and II. of the Hospital of J. A. Reimana in Presov. Romany newborns had significantly lower values of all anthropometric parameters as non-Romany newborns. Birth weight and length of newborns increase with maternal age. Direct correlation was found between maternal height and birth weight and length of their newborns.